



๘ วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาขูปแบบการเรียนพยัญชนะไทยที่ง่ายต่อการฝึกเชียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยนำพยัญชนะมาจัดเรียงจากกลุ่ม พาก ญก ตัว ที่เขียนง่ายไปหาที่เขียนยาก และเพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. เสือกตัวอย่างประชากร
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

การเสือกตัวอย่างประชากร มีลักษณะดังนี้

1. เสือกโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ที่มุ่งจะศึกษาขูปแบบการเรียนพยัญชนะที่ง่ายต่อการฝึกเชียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเป็นเด็กเริ่มฝึกเชียน ฉะนั้นผู้วิจัย จึงพิจารณาโรงเรียนประถมศึกษาที่มืออยู่หลายลังกัดว่าโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดใดที่มีนักเรียนเริ่มเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มากกว่าโรงเรียนลังกัดล้วนก็จะมีนักเรียนล่วงมาก การประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาล้วนใหญ่ยื่องประเทศาที่นักเรียนล่วงมาก เริ่มเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพราะว่าโรงเรียนล่วงใหญ่ไม่มีชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก นักเรียนเริ่มฝึกเชียนเมื่อแรกเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งหมายความว่าจะเสือกเป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อคัดเสือกลังกัดโรงเรียนที่เหมาะสมล่วงกับงานวิจัยได้แล้ว ผู้วิจัยได้เจาะจงเสือกโรงเรียนประถมศึกษาลังกัดล้วนก็จะมีลักษณะภูมิประเทศาที่ลักษณะในการเดินทาง ความเป็นอยู่ของนักเรียนไม่แตกต่างกันมาก โรงเรียนล่วงใหญ่มีขนาดใกล้เคียงกัน การเรียนการสอนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ก็ต่างกันมาก ประกอบกับวิธีการวิจัยได้ใช้การค้นเวลาในการเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ถ้าบ้านเรียนมีความคุ้นเคยกับผู้ทดสอบอยู่บ้างจะทำให้ลดความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากความกลัวและความไม่แน่ใจ เพราะความไม่คุ้นเคยของนักเรียนลงไถ่มาก จากร้านค้าเดียวกันโรงเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทางปะหัน ชั้นม. 33 โรง มาจับลูกากให้ได้จำนวนโรงเรียน 18 โรง เพื่อให้มีจำนวนเดียวกันที่จะคัดเลือกนักเรียนในขั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นตัวอย่างประชากรให้ได้จำนวนกึ่งล้าน 100 คน เช่นโรงเรียนละประมาณ 6 คน

2. เลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้รับผิดชอบขออนุมัติโรงเรียนทั้ง 18 โรง เพื่อนำแบบทดสอบความพร้อมในการเขียน ชั้นสร้างขึ้นโดย ประภา โอติบุตร ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองนักเรียน ตั้งแต่เวลา 7.30 น. ถึงเวลา 11.30 น. เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีความพร้อมในการเขียน เป็นตัวอย่างประชากร มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 นำรายชื่อของนักเรียนในขั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่ไปทำการทดสอบมาจับลูกาก เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน ให้นักเรียนที่จะทำการทดสอบความพร้อมในการเขียนจำนวนโรงเรียนละ 10 คน

2.2 ใช้แจงวัตถุประสงค์ และพยายามให้กำลังใจนักเรียนให้จำแบบทดสอบอย่างเต็มความล้ามารถ

2.3 แจกแบบทดสอบให้นักเรียน 1 ชุด พร้อมกับดินสอคำน้ำดื่ม 2 ปี (BB) คนละ 1 แท่ง

2.4 ผู้รับผิดชอบที่ก็ข้อบัญญัติ่วงทัวร์ของนักเรียนลงในแบบบันทึกเวลาและแบบทดสอบของนักเรียน

2.5 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบโดยลากเส้นตามทิศทางที่ลูกคิดชี้ ไม่ให้บกมือลง ยืดมำ และลากข้าม

2.6 ขณะนักเรียนทำแบบทดสอบ ครูบันทึกเวลาและข้อสังเกตบางประการ เช่น การจับต้นส่อ ความถูกต้องในทิศทางการลากเส้นไว้ด้วย

2.7 นำแบบทดสอบมาตรวจ ถูกความเรียบตรงของเส้นประกอบกับเวลาที่นักเรียนใช้เขียน ศด. เลือกนักเรียนที่มีความพร้อมในการเขียนไว้ โรงเรียนละประมาณ 6 คน ให้นักเรียนเขียนข่ายและหนูนิวมีจำนวนใกล้เคียงกัน

2.8 จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรรวม 100 คน นักเรียนข่าย 50 คน และนักเรียนหนูนิว 50 คน มีอายุเฉลี่ย 7.2 ปี อายุสูงสุด 8.6 ปี อายุต่ำสุด 6.3 ปี

ตารางที่ 1 โรงเรียนและนักเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประจำในการวิจัย

ลำดับ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน			หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม	
1	วัดกาสง	2	4	6	
2	วัดเลารงเก่า	3	3	6	
3	วัดนันทารย์	3	3	6	
4	วัดทางกลาโง	3	3	6	
5	วัดตาลเวณ	3	3	6	
6	วัดดอกไม้	3	3	6	
7	วัดม่วง	3	3	6	
8	วัดจอมเกษะ	2	4	6	
9	วัดค่าย	3	3	6	
10	วัดแก้วตา	3	3	6	
11	วัดนาค	3	3	6	
12	วัดดาวคะนอง	1	5	6	
13	วัดส่องแฉด	3	3	6	
14	วัดประมุง	4	2	6	
15	วัดเทพธุปาราม	2	1	3	
16	วัดบ้านแจ้ง	3	1	4	
17	วัดเลารงไหง	4	1	5	
18	วัดวนายกรังส์วรรค์	2	2	4	
	รวม	50	50	100	

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ชุดคือ

- แบบทดสอบความพร้อมในการเขียน ในการวิจัยนี้ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดย ประชา โซติกุตร ซึ่งประกอบด้วย เส้นที่ประกอบเป็นตัวพยัญชนะไทยทั้ง 13 เส้น ตามการวิจัยของพูนสุข บุญลรัสตี ทำเป็นลูกปัด มีลูกศรบอกทิศทาง แต่ละเส้นยาวเส้นละ 1 นิ้ว แบบทดสอบ

นี้ 3 ตอน แต่ละตอนจะลับกัน เล่นให้อยู่ก่อนหลังแตกต่างกันไปเพื่อไม่ให้เล้นที่เรียนแล้ว เรือในการเรียนเล้นต่อไป เมื่อได้แบบทดสอบแล้ว นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียน ยังประมาณศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในอ่างเก็บน้ำบ้าน จำนวน 10 คน แล้วนำแบบทดสอบมาปรับปรุงข้อสอบพร้อม เย็น ความชัดเจนของเล่นประ ความชัดเจนของลูกศรรอบอก กิ่กหาง เพื่อนำไปใช้สอบนักเรียนต่อไป

2. แบบทดสอบการฝึกเรียนพยัญชนะไทย ชั้นปฐมศึกษา สำหรับชั้นตอนการสร้างตัวนี้

2.1 การคัดเลือกชุดแบบพยัญชนะ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าถึงชุดแบบพยัญชนะที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือที่ใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ได้พยัญชนะที่นิยมใช้กัน 2 แบบคือ

2.1.1 พยัญชนะตัวเหลียงชึ่ง เป็นแบบของภาคริษยาประมาณศึกษา คณะ คุรุค่าลัตร์ ลุพีลาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นนิยมใช้กันในโรงเรียนลาริต โรงเรียนอนุบาล และ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการการประชุมศึกษาแห่งชาติบางจังหวัด

2.1.2 พยัญชนะตัวรวม ชึ่ง เป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือของกรมวิชาการ พิมพ์เจ้าหน้าที่นักเรียนชั้นประมาณศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประชุมศึกษาแห่งชาติ ใช้ทั่วประเทศ

ในเรื่องของพยัญชนะนี้ ประภา ใจติบูตร (2517:47) ได้เปรียบเทียบ ความสวยเหวี่ยงแบบและความเร็วในการเรียนพยัญชนะระหว่างพยัญชนะแบบตัวรวมกับพยัญชนะแบบตัวเหลียงของเต็ก เริ่ม เรียน ปราภกุลวานักเรียนสามารถเขียนพยัญชนะบางตัว เช่น ก ด นักเรียนสามารถเขียนพยัญชนะตัวรวมได้เร็วกว่าตัวเหลียงอย่างมีนัยสำคัญ เพราะพยัญชนะตัวเหลียงบางตัวมีคุณพิเศษมากทำให้เขียนได้ช้า ในกรณีนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเร็วในการเรียนเป็นหลัก ประกอบกับการทดลองนักเรียนกระทำในตอนกลางปีการศึกษา นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยกับพยัญชนะตัวรวมมากบ้างแล้ว ผู้วิจัยสังเคราะห์ว่าพยัญชนะตัวรวมตามแบบที่ใช้ในแบบฝึกหัดคัดลายมือของกรมวิชาการเป็นแบบทดสอบ

2.2 การคัดเลือกประเภทของแบบทดสอบ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบตัวพยัญชนะที่เรียนเป็นจุดประสงค์ ให้นักเรียนเขียนตามรอยแล้วจับเวลาเป็นรายตัว

2.3 การสร้างแบบทดสอบ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลที่นำไปเก็บไว้กับตัวนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบให้นักเรียนเขียนตามรอย

ตอนที่ 3 แบบบันทึกเวลาในการเขียนพยัญชนะแต่ละตัวของนักเรียน

แต่ละคน

2.3.1 ผู้วิจัยได้ศึกษานาดของบรรทัดที่จะทำเป็นแบบฝึกหัด จากแบบฝึกหัดคัดลายมือที่มีอยู่ทั่วไป ปรากฏว่ามีนาดแตกต่างกัน จะนับเพื่อให้พยัญชนะที่ทำแบบฝึกหัดมีนาด และสัดส่วนที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นาดของบรรทัดมีความกว้าง 1.1 ซม. ซึ่งเป็นขนาดที่กรรมวิชาการใช้เป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือและมีนาดใกล้เคียงกับคำ เฉลี่ยความสูงของตัวพยัญชนะที่นักเรียนขั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เที่ยวนือ 1.09 ซม. ตามผลการวิจัยของ สวัสดิ์ มุนีเวช (2528 : บทคัดย่อ)

2.3.2 นำพยัญชนะไทยทั้ง 44 ตัว มาจัดเรียงลำดับตามการเรียงที่อาศัยโครงสร้างของตัวพยัญชนะ เป็นหลักได้ดังนี้

ก ศ — ไม่มีหัว

บ ป ช] หัวกลมวนขวา เริ่มจากเส้นบรรทัดบน
พ พ พ]
ม ນ ຖ ຖ]

ຈ ສ] หัวกลมวนขวา เริ่มจากกลางบรรทัด
ດ ຕ]
ສ ຜ] หัวกลมวนขวา เริ่มจากกลางบรรทัดล่าง
ຖ ລ ສ]
ຜ ຜ ບ] หัวกลมวนข้าย เริ่มจากเส้นบรรทัดบน

ຄ គ ກ] หัวกลมวนข้าย เริ่มจากกลางบรรทัด
ອ ອ]

ຈ ຂ ກ] หัวกลมวนข้าย เริ่มจากเส้นบรรทัดล่าง
ឧ ឧ]

ຍ ຢ] หัวล่องยัน
ຢ ຢ ຍ ຖ]

2.3.3 เรียงพยัญชนะลงในแบบฝึกหัดตามลำดับ หน้าละ 11 ตัว รวมเป็นแบบทดสอบ 4 หน้า หน้า 1 เริ่มจาก ก ถึง น หน้า 2 เริ่มจาก ก ถึง ส หน้า 3 เริ่มจาก ญ ถึง อ หน้า 4 เริ่มจาก ว ถึง ฯ

2.3.4 นำพยัญชนะมาเขียน เป็นแบบทดสอบเมื่นาคมความสูง 1.1 เขียนตีเมตร มล่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

2.3.4.1 มีภาพที่สัมภัณฑ์กับตัวอักษรไว้ในกรอบด้านหน้าสุด

2.3.4.2 มีพยัญชนะที่บ่อมีลูกศรบอกทิศทางในการเขียนพยัญชนะตัวนั้นไว้ในกรอบตัวจากภาพ

2.3.4.3 มีตัวพยัญชนะที่เปลี่ยนตัวละ 3 ครั้ง เป็นคุณะเพื่อให้นักเรียนเขียนตามรอยและจับเวลา

2.4 นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจแก้ไขดังมีรายนามต่อไปนี้

2.4.1 อาจารย์เบลลิง ณ นคร

2.4.2 ค่าล่อมตราสารย่อ自来 สุจิตรกุล ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.3 อาจารย์สุชาดา วัยภูมิ อุ่นย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ

2.5 ทดลองใช้แบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอินกัลยา สปอ.บางปะกัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบทดสอบ เช่น ความชัดเจนของคุณะที่นักเรียนจะต้องเขียนตามรอยความชัดเจนของลูกศรที่บอกทิศทาง ความชัดเจนของตัวเลขที่บอกลำดับก่อนหลังของการเขียน การสื่อความหมายของภาพที่สัมภัณฑ์กับพยัญชนะ ปรากฏว่าภาพทุกภาพสามารถลือความหมายได้ดี เพียงแต่ปรับปรุงสัดส่วนให้เหมาะสมยิ่ง สูตรบอกทิศทางของพยัญชนะบางตัวไม่ชัดเจน และต้องเพิ่มคุณะตามล่วงที่ตัดกันของ เล้นพยัญชนะให้ชัดเจนยิ่ง ผู้วิศวะจึงนำแบบทดสอบมาปรับปรุงให้ล้มเหลวที่สุด

การเก็บรวมข้อมูล

ผู้ริจิสต์ได้ติดต่อขออนุญาตโรงเรียนที่คัดเลือกเป็นตัวอย่างประจำกรุ๊ป 18 โรง เพื่อ
ทดลองและนัดหมายเวลา โดยออกผลลัพธ์ตั้งแต่เวลา 7.30-11.30 น. ทุกวันตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2 วัน เดือน ปี ที่ทดลอง

ลำดับที่	โรงเรียน	วัน เดือน ปี ที่ทดลอง	หมายเหตุ
1	วัดทอง	6 พฤศจิกายน 2528	
2	วัดคำบัย	7 พฤศจิกายน 2528	
3	วัดม่วง	8 พฤศจิกายน 2528	
4	วัดล้อมแกะ	11 พฤศจิกายน 2528	
5	วัดเทพอุปการาม	12 พฤศจิกายน 2528	
6	วัดราษฎร์ยังลัทธค์	13 พฤศจิกายน 2528	
7	วัดบ้านแวง	14 พฤศจิกายน 2528	
8	วัดดอกไม้	15 พฤศจิกายน 2528	
9	วัดสีงแಡด	18 พฤศจิกายน 2528	
10	วัดประมุง	19 พฤศจิกายน 2528	
11	วัดนนทรีย์	20 พฤศจิกายน 2528	
12	วัดนาค	21 พฤศจิกายน 2528	
13	วัดดาวคะนอง	22 พฤศจิกายน 2528	
14	วัดเล้าราชเก่า	25 พฤศจิกายน 2528	
15	วัดเล้าราชใหม่	26 พฤศจิกายน 2528	
16	วัดกาจกลาง	27 พฤศจิกายน 2528	
17	วัดตลาดเงิน	28 พฤศจิกายน 2528	
18	วัดแก้วตา	29 พฤศจิกายน 2528	

ในการดำเนินการทดลอง ผู้ริจิสต์ได้ดำเนินการด้วยตนเองและใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นรายบุคคล
มิฉันต์ถอนตัวดังนี้

1. แบ่งผู้เรียนที่จะทดลองออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 25 คน กลุ่มที่ 1 ตั้งแต่คนที่ 1
ถึง 25 ห้าแบบทดสอบใหม่ตั้งแต่หน้า 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ กลุ่มที่ 2 ตั้งแต่คนที่ 26 ถึง

คนที่ 50 ทำแบบทดสอบเริ่มจากหน้าที่ 2, 3, 4 และ 1 กลุ่มที่ 3 ตั้งแต่คนที่ 51 ถึงคนที่ 75 ทำแบบทดสอบเริ่มจากหน้าที่ 3, 4 1 และ 2 กลุ่มที่ 4 ตั้งแต่คนที่ 76-100 ทำแบบทดสอบตั้งแต่หน้าที่ 4, 1, 2 และ 3 ตามลำดับ เพื่อให้พยัญชนะภาษาตัวมีโอกาสกินักเรียนจะเขียนก่อนหลังใกล้เคียงกัน

2. เรียนกับเรียนของมาครั้งละ 2 คน ให้นั่งค้านข้ายและพยายามอ่านตัวหนังสือด้านละ 1 คน
3. ผู้วิจัยเขียนข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนลงในแบบทดสอบตอนที่ 1 (แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว) และแบบทดสอบตอนที่ 3 (แบบบันทึกเวลา)
4. สร้างบรรยายการให้เป็นกันเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์ให้นักเรียนทราบ
5. แจกแบบทดสอบพร้อมดินสอขนาด 2 ปีและยางลบให้นักเรียน
6. ชี้แจงการเขียนแบบทดสอบให้นักเรียนเข้าใจและให้นักเรียนลากตามรอยลงบนตัวอักษรที่เป็นการซ้อมเขียนก่อนการทำแบบทดสอบ
7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบทีละคน คือ คนที่อยู่ด้านข้ายมือของผู้วิจัยจะเขียนโดยลากเส้นตามรอยประชารอยพยัญชนะที่เป็นแบบทดสอบ ผู้วิจัยดูเวลาแต่ละตัวไว้พร้อมปันเกลิงในแบบบันทึกเวลา ขณะนั้นนักเรียนที่อยู่ด้านข่ายของผู้วิจัยจะพาก เมื่อนักเรียนที่อยู่ด้านข้ายเขียนเสร็จหนึ่งตัว นักเรียนที่อยู่ด้านขวาจะเขียนบ้าง ผู้วิจัยได้นับทึกเวลาการเขียนพยัญชนะแต่ละตัวของนักเรียนไว้ สลับกันไป เช่นนั่นครบพยัญชนะทั้ง 44 ตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของเวลาที่ได้จากการเขียนพยัญชนะของนักเรียนโดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{x} = มัธยมเลขคณิต

$\sum x$ = ผลรวมคงແນນกั้งหมวด

N = จำนวนคงແນນกั้งหมวด

การหาค่าเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการเขียนพยัญชนะของนักเรียนเพื่อเรียงลำดับพยัญชนะจากตัว ชุด พาก กลุ่มพยัญชนะที่เขียนง่ายไปทางที่เขียนยาก แบบวิเคราะห์ดังนี้

- 1.1 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนแต่ละคนใช้เขียนพยัญชนะแต่ละตัว

- 1.2 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนทุกคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละตัว
- 1.3 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนทุกคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละกลุ่ม
- 1.4 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนทุกคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละพวง
- 1.5 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนทุกคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละชุด
- 1.6 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนแต่ละคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละกลุ่ม
- 1.7 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนแต่ละคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละพวง
- 1.8 หาค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักเรียนแต่ละคนใช้ เวลาพักผ่อนแต่ละชุด

2. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way Classifications Analysis of Variance) ยั่งยืนที่มีคีดีแนนซ์ 1 จำนวน ใน 1 รายการ แต่มีประชากรข้ากันทุกรายการ (ประชากร กระยะสี่ต 2525:255-259) เพื่อทดสอบความมีสัมภัยของความแตกต่างระหว่างเวลาเฉลี่ยที่ตัวอย่างประชากรใช้ในการเสียพักผ่อน กลุ่มและพวงต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ ทำการวิเคราะห์เป็นขั้น ๆ ดังนี้

$$2.1 \text{ หาค่า } G = \sum P = \sum T$$

$$2.2 \text{ หาค่า } N = nk$$

$$2.3 \text{ หาค่า } \sum X_{ij}^2$$

$$2.4 \text{ หาค่า } SS_T = \sum X_{ij}^2 - \frac{G^2}{N}$$

$$2.5 \text{ หาค่า } SS_P = \frac{\sum P^2}{k} - \frac{G^2}{N}$$

$$2.6 \text{ หาค่า } SS_{WP} = SS_T - SS_P$$

$$2.7 \text{ หาค่า } SS_T = \frac{\sum T^2}{n} - \frac{G^2}{N}$$

$$2.8 \text{ หาค่า } SS_W = SS_{WP} - SS_T$$

$$2.9 \text{ หาค่า } df_P = (n-1)$$

$$2.10 \text{ หาค่า } df_{WP} = n(k-1)$$

$$2.11 \text{ หาค่า } df_T = (k-1)$$

$$2.12 \text{ หาค่า } df_W = (n-1)(k-1)$$

$$2.13 \text{ หาค่า } df_T = (nk - 1)$$

$$2.14 \text{ หาค่า } MS = \frac{SS}{df}$$

$$2.15 \text{ หาค่า } F = \frac{MS_T}{MS_W}$$

- i = บุคคลมี ก แตง (คน)
- j = ลำดับผลการทดลอง (ลิตมภ) มี K ลิตมภ (การทดลอง)
- N = จำนวนคนที่มีผลการทดลอง
- X = คะแนนที่วัดได้ทุกรายการ
- T = คะแนนรวมในแต่ละลิตมภ (การวัด)
- P = คะแนนรวมในแต่ละแบบ (บุคคล)
- G = คะแนนรวมทุกรายการ

นำค่าที่คำนวณได้ไปแทนค่าตามสูตรในตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดที่มีคะแนน 1 จำนวนใน 1 รายการ แต้มประจำการ

ชี้แจงทุกรายการ

แหล่ง	df	ss	$MS = \frac{SS}{df}$	F
ระหว่างบุคคล Between people	df_p	SS_p		
ภายในบุคคล Within people	df_{wp}	SS_{wp}		
ระหว่างการทดลอง Treatments	df_T	SS_T	MS_T	$\frac{MS_T}{MS_W}$
ที่เหลือ Residual	df_w	SS_w	MS_w	xxx
ทั้งหมด Total	df_t	SS_t	xxx	xxx

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอุปกรณ์ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญที่ระดับความนัยสำคัญ .01 จะนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอุปกรณ์โดยวิธีทูเก็ต (Tukey)

$$\text{สูตร } q_{(1-\alpha)}(k, f) \sqrt{n} MS_w \quad (\text{ประกาศ ก.ร. ฉบับ 2525:305})$$